

NOVI ČASI, NOVI OBRAZI IN UPRAVLJANJE S PRIHODNOSTJO

Milan Naprudnik

Svoje dni sta nam kakšno zagodla že nekdanja urednica GV Božena (Lipej) in do pred dvema letoma Joc (Triglav), ampak oba sta uvodnike pisala v merilu 1 : 1. Ko pa sem v zadnji številki GV preletel uvodnik Toneta, sedanjega glavnega in odgovornega urednika GV, (Prosen, 2005: 5), in za tem še uvodnik Jureta, novega predsednika ZGS (Režek, 2005: 7), sem bil v zagati. Pogledal sem ovojno stran, če nemara nisem vzel v roke revije politične lirike ali znanstvene fantastike. Potem pa sem se poglobil in začel razmišljati o Tonetovih mislih o tem, zakaj politiki tako radi uporabljajo besedno zvezo – novi časi, novi obrazi, kar je podkrepil s primeri novih obrazov po zadnjih državnozborskih volitvah. A ni mi bilo jasno, ali je imel v mislih zgolj spremembe v najvišjih oblastnih klopeh ali je meril tudi na spremembe na nižjih ravneh. Nato se je dotaknil še »slovenskega vrtičkarstva in visokih vrtnih ograj, ki ne dovoljujejo pogledov ocenjevalcev pridelkov«, ter zaključil z mislijo, da »morda oblast dobro ve, da bi bil lahko pridelek na marsikaterem vrtu boljši«. Zapleteno, priznam, a nekaj se mi je vendarle posvetilo.

Nadaljujem z Juretovim uvodnikom in njegovim razpredanjem o tem, »kako je vsakič z zanimanjem pričakoval Bojanov (Stanonik, prejšnji predsednik ZGS) uvodnik zato, ker nikoli ni vedel, kam in na koga bo usmerjena njegova ost v iskanju odgovora na vprašanje: »Kaj storiti?« Vprašanje je z uvodnikom vred običajno utonilo v pozabo v »geodetskem vsakdanu«. Tudi zapleteno.

Njune misli se dopolnjujejo ne glede na filozofsko-literarni pristop enega in idejno-ustvarjalni drugega. Ugotovil pa sem, da oba, sicer vsak na svoj način, razmišljata o jutrišnjem GEO.

In kaj preostane navadnemu bralcu? Po spominu preleti sestavke v GV in prispevke na GEO-dnevnih zadnjega desetletja in ugotovi, da ni treba na novo odkrivati Amerike. Z malce nostalgije se spomni, kako smo se otresli zaverovanosti v koordinatne točke in zemljiške parcele, pred dobrimi tridesetimi leti »prodrli« iz parcel v prostor, sedeli za skupno mizo ne le s predstavniki drugih tehničnih strok, temveč tudi z ekonomisti, sociologi, geografi. V petini takratnih slovenskih občin pa je vodil področje urejanja prostora GEODET. Iz neštetokrat opisanih razlogov smo geodeti te pozicije izgubili, tako kot se je »izgubila« geodetsko-komunalno usmeritev na FAGG. Sledilo je obdobje LIS-ov, GIS-ov in PIS-ov, ki smo jih »obsodili« leta 1992 na 25. geodetskih dnevih v Rogaški Slatini ob zapoznelem spoznanju, da naše podatke poceni razprodajamo (Božena Lipej), tržijo jih pa drugi (Tomaž Banovec, Zoran Stančič). Mnogo besed, pa malo storjenega, dandanašnji pa nas na zamude ponovno opozarjajo kolegi iz I. in II. nadstropja na Jamovi 2 (A. Pogačnik, T. Prosen, A. Rakar).

Pustimo preteklost in se zazrimo v NOVE ČASE in UPRAVLJANJE S PRIHODNOSTJO. Beseda GLOBALIZACIJA nas še ni prevzela, morda jo razumemo kot dogajanje na političnem odru, prezrli pa smo, da je ta oder zgolj fasada za novo obnašanje na gospodarskem področju. Hoteli ali ne, že nas je oplazilo, ker zamujamo s tržno nišo pri UPRAVLJANJU ZEMLJIŠČ, ne parcel (podeželskih - Prosen in mestnih - Rakar). Pokopalo pa nas bo, če se ne bomo izobraževali s širino »mislečega človeka«, kot sta pred skoraj desetimi leti v GV zapisala Lobnik in Jaklič iz FGG. In koliko pobud se je zvrstilo za dopolnitev izobraževalnih programov na področjih marketinga, sociologije, psihologije - za delo z javnostjo, pa še kaj.

Če že ne prisluhnemo pobudam iz domačih logov, se zamislimo na usmeritve iz tujih. Ne bom citiral smernic FIG AGENDA 21 (Praga, maj 2000) o vlogi in nalogah geodezije v novem tisočletju, ko se je treba soočiti s fenomenom globalizacije. Citiral bom besede B. J. Collinsa, direktorja prostorskega urada pri mestnem svetu Londona, ki jih je izrekel na FIG kongresu davnega leta 1968 v uvodnem nagovoru: »Osnovna geodetska dejavnost je raziskovanje prostora glede na njegovo ureditev in izrabo. Pri tem mu pomagajo drugi ožji specialisti, kot so arhitekti, gradbeniki, pravniki, geologi in drugi. Med njimi je samo geodet kompleksen strokovnjak, ki lahko ima oziroma mora imeti pregled nad dejavnostjo ostalih. Geodeti dajemo nasvete vladam, organizacijam in posameznikom glede vseh prostorskih vprašanj: planiranih prostorskih posegov, glede lociranja izrabe prostora za vse namene, glede realnega vrednotenja ukrepov za zaščito narave in glede ekonomike vzdrževanja planiranih prostorskih posegov. Geodeti potrebujemo za svojo dejavnost zanesljive podatke. Deloma jih zbiramo sami s svojo operativo, deloma jih prevzemamo od drugod, kar moramo z geodetsko vestnostjo preverjati in upoštevati« (12. FIG kongres, London, september 1968).

In kakšni so bili odzivi, ne na zasedanjih, temveč premiki v praksi v raznih državah Evrope? Tudi o tem smo dolga leta lahko prebiral. Zaradi odmerjenega časa in prostora ostanimo pri objavah v GV iz lanskega obiska prof. dr. H. Magla, predsednika FIG, v Ljubljani, ki pravi, da zemljemerec ni zgolj zbiralec podatkov, je strokovnjak, ki lahko tudi:

- zbira in razlaga zemljiške, geografske in ekonomske podatke o zemljiščih,
- te podatke uporablja za planiranje in UPRAVLJANJE z zemljišči ...,
- izvaja urbani in podeželski razvoj itd. (Magel, Triglav, 2004: 493).

Dr. Magel je predstavil tudi izobraževalni program geodeta na Tehnični univerzi v Münchnu »OD PARCELE DO MARSA« in brez dlake na jeziku povedal naslednje:

»Na fakulteti morate določiti svoje izobraževalne, strokovne in družbene naloge. Fakulteta mora postaviti jasne cilje, še bolj pomembno pa je, da medije in javnost seznaniti s svojimi cilji in nameni. Ključno je, da ima fakulteta svoj moto. Fakulteta mora imeti moto! Ob pomembnih obiskih politikov in ekonomistov je te treba seznaniti z motom fakultete. Tako bodo lažje in hitreje razumeli vaše dosežke, načrte in želje. Kaj je vaš moto tukaj v Ljubljani? Če svojega mota slučajno še nimate, ga morate čim prej najti. Moto je najbolj preprost in učinkovit način, da predstavite delovanje znotraj fakultete in da se predstavite zunanjemu svetu. Seveda se mora vaše delovanje podrežati motu, sicer bodo vaši cilji in naloge zamujali, v najslabšem

primeru pa bodo celo zgrešeni» (Magel, Triglav, 2004: 502).

Dr. Magel je svoj nastop končal s prispevkom »ZEMLJIŠKI MANAGEMENT V NEMČIJI – novi izzivi pri poučevanju geodezije« (Magel, Triglav, 2004: 503). Na okrogli mizi pa nas je spomnil na to, da postaja tradicionalno izobraževanje geodetov, zasnovano na geometriji in tehnologiji, preteklost, ter ponovil prepričanje FIG, da bo »profil geodeta v tretjem tisočletju kombinacija strokovnjaka klasične geodezije in kartografije ter poznavalca podjetništva, upravljavca prostorskih podatkov in podatkov o zemljiščih ter podatkov o okolju ter pravnega in finančnega svetovalca na področju upravljanja z zemljišči« (Petek, 2004: 634). In mota ni treba na novo odkrivati. V odgovornosti do sedanjih in prihodnjih generacij končno pristopimo k uresničevanju že nekajkrat nakazanega MOTA »Umestimo parcelo v prostor« ter povežimo njene fizične in socialno-gospodarske dimenzije!

Viri:

Magel, Holger; Joc Triglav (2004a). Novi izzivi za izobraževanje na področju geodezije in geoinformatike. Geodetski vestnik. Ljubljana, let. 48, št. 4, str. 492–507.

Petek, Tomaž (2004). Obisk predsednika mednarodne zveze geodetov v Sloveniji. Geodetski vestnik. Ljubljana, let. 48, št. 4, str. 631–634.

Prosen, Anton (2005). Novi časi, novi obrazi. Geodetski vestnik. Ljubljana, let. 49, št. 1, str. 5–6.

Režek, Jurij (2005). Upravljanje s prihodnostjo. Geodetski vestnik. Ljubljana, let. 49, št. 1, str. 7–8.

dr. Milan Naprudnik, univ. dipl. inž. geod.

Soška ulica 17b, SI-1000 Ljubljana